

Tatyana Ilieva, Terminological Lexis in John Exarch's Translation of *De Fide Orthodoxa*. 2013, ISBN: 978-619-188-002-7

ABSTRACT

The book under review is the first comprehensive study of the liturgical terminology in the Old Church Slavonic literature based on one of the most significant monuments of the Old Church Slavonic translated literature – St. John Damascene's *Theology* in the translation of John Exarch. The proposed analyses and conclusions contribute to the elucidation of essential, yet unstudied issues related to the establishment of the terminological lexis in Literary Old Church Slavonic.

The study combines scientific and applied aspects. The dictionaries and indices compiled by the author are unparalleled in the existing Paleo-Slavic lexicographic tradition. They represent a small encyclopedia of the dogmatic writings of John Damascene based on the selection of chapters made by John Exarch and complying with the Old Church Slavonic translation of the *Exact Exposition of the Orthodox Faith*.

**Татяна Илиева. Терминологичната лексика в Йоан-Екзарховия
превод на “De fide orthodoxa”. 2013, ISBN: 978-619-188-002-7**

РЕЗЮМЕ

Един от най-актуалните въпроси на историческата лексикология днес е въпросът за развоя на терминологичния пласт лексика в българския книжовен език от неговото създаване до наши дни. Разработването на тази проблематика има първостепенно значение, защото историята на терминологията като езиково явление е въпрос, засягащ не само еволюцията на отделните национални езици, но и изобщо развитието на цивилизацията, науката и културните интерференции между различни групи общества. Тази тема става още по-животрептяща сега, когато България е вече член на ЕС и трябва да се уточни нейното културно присъствие на Стария континент, наследството, което носи в качеството си на древна европейска цивилизация, идентификацията ѝ като един от водещите в миналото фактори за духовния растеж на немалко от народите, населяващи тази част на света. Научните дирения в тази насока биха хвърлили светлина върху пътищата, които водят от някогашния духовен дуализъм на Европа към нейния плурализъм, явил се в резултат от засилване националното самосъзнание на нейните народи.

Предлаганата книга е първото по рода си цялостно комплексно изследване на богословската терминология в старобългарската книжнина върху материал от Богословието на св. Йоан Дамаскин в превод на Йоан Екзарх – един от най-важните паметници на старобългарската преводна литература. Извършените в изследването анализи и изводи допринасят за изясняване на съществени и неразработвани досега въпроси относно изграждането на терминологичния пласт лексика в старобългарския книжовен език. Трудът има и научно-приложен характер. Изработените от авторката речници и индекси нямат аналог в досегашната палеославистична лексикографска традиция. Те представляват малка енциклопедия на Догматиката на Йоан Дамаскин, построена върху подбора на главите от Йоан Екзарх и според старобългарския превод на Точното изложение на православната вяра. Всеки с определена цел и концепция, отделните справочници се допълват взаимно и предоставят поглед към материала по всички съществени параметри, които трябва да представят богословската терминология. Комплексният им характер позволява те да бъдат използвани за редица частни и съпоставителни изследвания от различни специалисти.

Авторката на монографията доц. д-р Татяна Илиева е завършила класическа филология и богословие в СУ „Св. Климент Охридски“, а сега работи като научен сътрудник към Кирило-Методиевския научен център при БАН. Има публикации в областта на историята на старобългарския превод на Стария завет и историческата лексикология и лексикография на българския език.